Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (Judecător Neguriță Veaceslav)
Dosarul nr. 3r-1361/24
2-24096416-02-3r-25112024

D E C I Z I E

23 ianuarie 2025 municipiul Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Preşedintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorilor Bostan Angela și Dașchevici Grigore

soluționând, fără ședință de judecată, recursul declarat de S.R.L. „Emilicom" împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 octombrie 2024, prin care s-a respins cererea reclamantei S.R.L. „Emilicom" privind suspendarea executării dispoziției Primăriei or. Codru, mun. Chișinău nr. 54 din 25 iunie 2024 şi a prescripției nr. 01 din 5 iulie 2024, în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de S.R.L. „Emilicom" către Primăria or. Codru cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

C O N S T A T Ă :

La 28 august 2024, S.R.L. „Emilicom" a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Primăriei or. Codru, solicitând:

1) anularea refuzului Primăriei or. Codru nr. 258/2024 din 15 iulie 2024, prin care s-a respins cererea nr. 258/2024 din 12 iulie 2024 și anularea refuzului Primăriei or. Codru nr. 269/24 din 12 august 2024, prin care s-a respins cererea prealabilă nr. 258/2024 din 12 iulie 2024;

2) anularea dispoziției Primăriei or. Codru nr. 54 din 25 iunie 2024 „Cu privire la evacuarea/demolarea construcțiilor provizorii (garaje/gherete) amplasate pe terenurile publice", în partea evacuării/demolării gheretelor ce aparțin cu drept de proprietate S.R.L. „Emilicom", amplasate pe terenul cu suprafața de 0,05 ha, situat pe*****mun. Chișinău;

3) anularea prescripției nr. 01 din 5 iulie 2024, prin care s-a dispus evacuarea gheretelor ce aparțin cu drept de proprietate reclamantei S.R.L. „Emilicom".

Concomitent cu formularea pretențiilor enunțate, reclamanta S.R.L. „Emilicom" a solicitat și suspendarea dispoziției Primăriei or. Codru nr. 54 din 25 iunie 2024 şi a prescripției nr. 01 din 5 iulie 2024.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 octombrie 2024, s-a respins cererea reclamantei S.R.L. „Emilicom” privind suspendarea executării dispoziției Primăriei or. Codru, mun. Chișinău nr. 54 din 25 iunie 2024 şi a prescripției nr. 01 din 5 iulie 2024.

Exprimându-și dezacordul cu soluția primei instanțe, la 8 noiembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, S.R.L. „Emilicom” a declarat recurs, prin care a solicitat, anularea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 octombrie 2024, cu emiterea unei noi decizii, prin care să fie admisă integral cererea reclamantei S.R.L. „Emilicom” privind suspendarea executării dispoziției Primăriei or. Codru, mun. Chișinău nr. 54 din 25 iunie 2024 şi a prescripției nr. 01 din 5 iulie 2024.

În cererea de recurs, partea recurentă a indicat că termenul de contestare a încheierii primei instanțe nu a fost omis, deoarece încheierea motivată i-a fost comunicată la data de 28 octombrie 2024.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 25 noiembrie 2024, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, recursul a fost repartizat spre examinare în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Mîra Ghenadie.

Respectând principiul contradictorialității, în conformitate cu prevederile art. 38 din Codul administrativ, înaintea emiterii unei soluții, participanților la proces li s-a oferit posibilitatea de a-și expune punctul de vedere, însă intimatul nu și-a manifestat poziția în niciun fel.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, „*instanţa competentă soluţionează recursul împotriva încheierilor judecătoreşti fără şedinţă de judecată. Dacă consideră necesar, instanţa competentă poate cita participanţii la proces*”.

Completul judiciar nu a identificat necesitatea citării părților pentru audieri orale, constatând posibilă soluționarea recursului în baza opiniilor scrise ale participanților și lucrărilor dosarului.

Verificând materialele dosarului, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că cererea de recurs depusă de S.R.L. „Emilicom”, urmează a fi declarată inadmisibilă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, „*examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil*”.

Potrivit art. 242 din Codul administrativ, „*recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătoreşti împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul*”.

Totodată, în sensul art. 241 alin. (3) din Codul administrativ, „*pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătoreşti se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva*”.

La rândul său, prevederile art. 233 din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ reglementează condițiile de formă şi conținut față de cererea de apel și prin urmare față de cererea de recurs.

Astfel, prin prisma dispozițiilor art. 236 alin. (2) lit. d) din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ coroborate cu prevederile art.241 alin. (3) și art. 242 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special când a fost depus după expirarea termenului stabilit.

Concomitent, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate de prevederile Codului de procedură civilă prin prisma art. 195 din Codul administrativ, potrivit căruia, „*procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171*”.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, „*termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces şi alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte*”.

Conform art. 111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, „*actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor şi cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen*”.

Potrivit art. 113 din Codul de procedură civilă, „*dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel*”.

Pornind de la prevederile legale menționate *supra*, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificare a securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un

anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Conform art. 46 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, „*în procedura administrativă participanţii pot fi reprezentaţi de o persoană împuternicită. Împuternicirile reprezentantului se consemnează în procură (semnată olograf sau prin semnătura electronică), în mandatul avocatului sau în împuternicirea de reprezentare în baza semnăturii electronice create în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (în continuare – împuternicire în baza semnăturii electronice). În măsura în care din conţinutul procurii, al mandatului sau al împuternicirii în baza semnăturii electronice nu rezultă altceva, acestea conferă împuterniciri pentru toate acţiunile procedurale ce ţin de procedura administrativă. Dacă pentru procedură a fost desemnat un reprezentant împuternicit, autoritatea publică urmează să se adreseze acestuia. Autoritatea publică se poate adresa nemijlocit şi participantului reprezentat, dacă acesta este obligat să contribuie la procedura administrativă. Despre acest fapt reprezentantul împuternicit urmează să fie informat neîntârziat*”.

În conformitate cu art. 47 din Codul administrativ, „*acţiunile procedurale întreprinse de reprezentantul împuternicit se atribuie participantului reprezentat. În măsura în care participantul nu contrazice neîntîrziat acţiunile întreprinse de reprezentantul împuternicit, acestea se consideră ca fiind întreprinse de participant. În pofida desemnării unui reprezentant împuternicit, participantul este în drept să întreprindă el însuşi acţiuni procedurale. Culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat*”.

Potrivit art. 223 din Codul administrativ, „*hotărârile şi alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum şi numirea şedinţelor şi citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114*”.

Conform art. 96 alin.(1) din Codul administrativ, „*notificările şi comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă şi eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării şi acceptată de participantul la procedură*”.

În acord cu prevederile art. 97 alin. (3) din Codul administrativ, „*autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poştă electronică sau prin mijloace electronice de comunicaţie dedicate*”.

Potrivit art. 98 alin. (2) din Codul administrativ, „*dacă în cadrul procedurii administrative un participant este reprezentat conform art.46, notificările se adresează reprezentantului împuternicit imediat ce acesta sau persoana reprezentată prezintă o procură sau o împuternicire în baza semnăturii electronice în acest sens*”.

Reieșind din prevederile art.109 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*un înscris poate fi notificat prin poştă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepţie. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție*”.

În corespundere cu art. 110[1] alin. (1) din Codul administrativ, „*notificarea prin poşta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorităţii publice. Notificarea prin poşta electronică se efectuează dacă adresa poştală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poştă electronică este echivalentă cu notificarea de substituire prin introducerea în cutia poştală*”.

Alineatul 5 al aceluiași articol, prescrie că „*notificarea prin intermediul sistemelor informaţionale dedicate sau al altor mijloace electronice de comunicaţie care permit confirmarea recepţionării notificării este echivalentă cu notificarea prin poştă convenţională cu scrisoare recomandată. Confirmarea recepţiei notificării, emisă în mod automatizat de sistemul informaţional sau de alt mijloc electronic de comunicaţie dedicat, probează notificarea*”.

Totodată, conform art. 33 din Codul administrativ, „*comunicarea interinstituţională şi comunicarea cu participanţii sau cu publicul în cadrul procedurii administrative se face prin orice mijloc (verbal, poştă, telefon, fax, poştă electronică etc.), acordându-se prioritate mijloacelor care asigură o mai mare eficienţă, rapiditate şi economie de costuri, în special mijloacelor electronice de comunicaţie*”.

În conformitate cu art. 22 alin. (4) lit. c) din Codul civil, „*notificarea se consideră ajunsă la destinatar în cazul unei notificări transmise prin poştă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, când poate fi accesată de către destinatar*”.

Potrivit art. 48 alin. (1) și (2) al Legii nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, „*(1) Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic şi destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, moment al expedierii documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional care nu este controlat de către semnatar sau creatorul sigiliului electronic ori de către intermediarul în circulația electronică a documentelor care expediază documentul electronic în numele semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic. (2) Dacă semnatarul sau creatorul sigiliului electronic și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, momentul recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar. În cazul în care destinatarul documentului electronic nu a indicat sistemul informațional respectiv, documentul electronic se consideră recepționat din momentul intrării acestuia în sistemul informațional al destinatarului, iar în cazul în care destinatarul nu dispune de un*

asemenea sistem – din momentul extragerii de către destinatar a documentului electronic din sistemul informațional prin care a fost transmis".

Astfel, după cum urmează din înscrisurile cauzei, copia încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 octombrie 2024, a fost comunicată avocatului Coșleț Petru, ce acționează în interesele recurentei S.R.L. „Emilicom" la 3 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d. 151), pe adresa electronică a avocatului, și anume: colonelpc@yandex.ru, indicată în cererea de chemare în judecată, mandatul avocațial și cererea de recurs.

În acest context, se precizează că cererea de recurs a fost trimisă tot de pe adresa electronică respectivă (f.d. 167).

Completul judiciar relevă că expedierea încheierii prin care s-a respins cererea de suspendare a actului administrativ individual defavorabil, prin intermediul poştei electronice, care este o modalitate de transmitere prevăzută de Codul administrativ și legislaţia procesual civilă, face dovada comunicării actului de procedură, pe care se află înscrisă mențiunea că „*Judecătoria Chişinău, sediul Râşcani, Vă expediază spre cunoştinţă copia încheierii din 03.10.2024 pe cauză civilă, nr. 2-24096416-12-3-28082024, S.R.L. „Emilicom" v. Primăria or. Codru – Acțiuni privind controlul legalității actelor administrative*", or, mesajul transmis de pe o adresă electronică a instanței către o altă adresă electronică este preluat imediat în rețeaua internet de către un server şi livrat adresei de e-mail indicată.

Completul de judecată respinge alegațiile avocatului Coșleț Petru în interesele recurentei S.R.L. „Emilicom" cu referire la faptul că încheierea recurată ar fi recepționat-o la 28 octombrie 2024, or, extrasul din poșta electronică atașat la materialele cauzei demonstrează incontestabil că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 octombrie 2024, a fost notificată părții recurente la 3 octombrie 2024 prin intermediul poștei electronice (f.d. 151). Iar, notificarea ulterioară prin poșta terestră, la 28 octombrie 2024, nu afectează în niciun fel legalitatea notificării inițiale, care a avut loc la 3 octombrie 2024.

Astfel, coroborând normele legale precitate, Completul judiciar conchide că, în condițiile speței, termenul de procedură de 15 zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca în ordine de recurs încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 octombrie 2024, a început să curgă din ziua imediat următoare datei recepționării încheierii prin care s-a respins cererea privind suspendarea actului administrativ individual defavorabil – ***4 octombrie 2024***, iar data limită de depunere a recursului fiind ziua de ***18 octombrie 2024***, inclusiv.

În pofida celor enunțate, recurenta nu s-a conformat prevederilor legale și a depus recurs abia la ***8 noiembrie 2024***, după expirarea termenului legal și fără a solicita repunerea acestuia în termen, fiind aplicabilă, la caz, sancțiunea procedurală, prevăzută de art. 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, de declarare a recursului inadmisibil.

În continuare, Completul judiciar notează că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât şi ale intimatului, astfel încât instanţa de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conţinutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, „*participanții la procedura administrativă şi procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile şi să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți*".

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, întrucât termenul de recurs prevăzut la art. 242 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință declararea recursului ca inadmisibil.

Completul de judecată menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

În conformitate cu art. 36 alin.(2) din Codul administrativ, „*instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului*".

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudenţa sa constantă a reiterat că, ţine de obligaţia părţilor de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanţă (a se vedea cauza *Van Harn v. Germania*, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Contrar acestor circumstanțe, recurenta S.R.L. „Emilicom", reprezentată de avocatul Coșleț Petru, deși era direct interesată de soluționarea litigiului în cadrul recursului, nu a manifestat diligența necesară pentru a-și îndeplini obligațiile cu bună-credință. Nu a respectat termenul legal imperativ pentru depunerea recursului împotriva încheierii contestate, conform cerințelor legale.

Prin urmare, nerespectarea termenului pentru depunerea recursului este exclusiv rezultatul comportamentului recurentului, care avea obligația să dea dovadă de responsabilitate și să adopte o atitudine activă în exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor sale procedurale. Admiterea unui recurs tardiv ar putea încălca principiul securității raporturilor juridice, protejat de art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În conformitate cu prevederile art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se*

depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază şi, suplimentar, se recuperează acţiunile omise".

Din materialele cauzei, precum și din conținutul recursului depus de S.R.L. „Emilicom", instanța de recurs reține că ultima nu a făcut uz de prevederile art. 65 alin. (1) din Codul administrativ și nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art. 6§1 din Convenția Europeana a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanţă" nu este absolut (cauza *Bacev v. fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei*; *Kemp v. Luxembourg*; *Diaz Ochoa v. Spaniei*).

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza *Ponomaryov v. Ucrainei*, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. În acest caz Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Drept urmare a celor expuse, soluția de declarare a recursului depus de S.R.L. „Emilicom" ca inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, Completul de judecată ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de S.R.L. „Emilicom" împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 octombrie 2024, ***pe motiv că recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 242 din Codul administrativ.***

În conformitate cu prevederile 243 alin. (1) lit. a) Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

D E C I D E :

Se declară inadmisibil recursul depus de S.R.L. „Emilicom" împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 3 octombrie 2024.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore